

l'amo aviat li fa confiança. El jove és destre en el nou ofici, perquè al cap de quatre anys es veu capaç d'instal·lar-se pel seu compte. Això s'esdevé a partir de 1913 en una ciutat costanera de Mèxic.

A la ciutat de Tampico, aleshores anomenada la «Nova York de Mèxic», amb refineries petrolieres de primer ordre, hi ha el seu germà Josep, que inverteix en diversos negocis. En Santiago passa vuit anys de la seva joventut allà. Pel seu compte arriba a obrir fins a tres establiments fotogràfics: Fotografia París, Cosmos Fotográfico i La Condal. Es dedica al retrat de galeria, a les postals de record, al reportatge industrial i a les col·laboracions com a reporter de premsa local. Duu una intensa activitat en àmbits culturals i esportius. Però la desgràcia arriba amb la mort de Gertrudis Vila, esposa de Josep i puntal bàsic de la família. Santiago acompanya els dos nebots, ara orfes de mare, cap a Barcelona, mentre que en Josep resta a Mèxic, on també mor poc després.

Quan Santiago Carreras arriba a Barcelona ja té 27 anys, i comprova que la densitat de retratistes a la ciutat cobreix de llarg tota la demanda. És així com durant els primers dies de l'any 1923 formalitza la compra de l'antiga Fotografia Campmany del carrer Sant Antoni de la ciutat de Mataró. Aquí exerceix tots els papers de l'auca del fotògraf fins al dia de la seva mort, l'any 1960. Tenint com a base la galeria, Carreras toca les postals, la publicitat, la premsa i també l'anomenada fotografia artística. Durant un temps fa una incursió en el fotoperiodisme barceloní,

però fonamentalment és el gran cronista gràfic de la ciutat del Maresme al bell mig del segle XX, ja que enregistra totes les cares de la vida social, política, esportiva i cultural de Mataró. En els seus clixés s'hi guarden els esdeveniments històrics i la vida quotidiana.

Arribats a aquest punt i en resposta al perquè de la relació de Carreras amb Arbúcies, cal explicar que l'any 1922, en arribar de l'aventura americana, Santiago coneix la seva futura dona, Maria Sajaloli. Nascuda l'any 1895 a Arbúcies, és cunyada d'Anna Vila, alhora germana de Gertrudis, la cunyada per part de germà que havia mort a Tampico. Molt probablement es coneixen quan Santiago va a Arbúcies per explicar les peripècies dels Carreras a Mèxic, en especial la mort de Gertrudis. El cas és que contrauen matrimoni a la parroquial d'Arbúcies el dia 8 de desembre de 1923. Viuen a

Inauguració de la plaça de Rusiñol a Arbúcies, en una imatge del fotògraf Carreras.

Llibre verd, llibre blanc, llibre d'or

L'Ajuntament de Girona ha exhibit últimament una insòlita activitat editorial. En qüestió de setmanes han aparegut almenys vuit llibres editats o coeditats per la municipalitat: el treball pòstum i inacabat de Joan Puigbert sobre la Girona de la Restauració, una guia del visitant en sis idiomes, un diccionari de carrers, un resum dels últims treballs al subsòl de la catedral, un opuscle sobre els sarcòfags romans de Sant Feliu i, sobretot, tres obres cabdals: la transcripció del *Llibre Verd de la ciutat de Girona*, l'estudi econòmic *De la Gran Gerona a l'àrea urbana de Girona* i la reedició en facsimil de *La ciutat de Girona*, de Carles Rahola.

Si el *Llibre Verd*, transcrit per Christian Guilleré, és el més important dels cartorals històrics i l'estudi de Josep Oliver és un autèntic llibre blanc per orientar el desenvolupament de la ciutat, els dos volums de Rahola, introduïts per Lluís M. de Puig, són un veritable llibre d'or per iniciar-se en la comprensió i en l'estimació de Girona. Va ser, fa setanta anys, el millor llibre sobre la ciutat, i encara ho és: l'obra de capçalera a la qual cal recórrer una i altra vegada, que comprèn alhora una síntesi geogràfica, un resum històric, una guia de monuments i d'indrets, una anàlisi psicològica, una aproximació sociològica, una antologia literària, un cens de gironins i una prospecció de futur -que ara és present-. Tot escrit amb el llenguatge transparent i l'emoció a flor de pell que eren consubstancials a l'estil del seu autor.

En fer possible, directament o indirecta, l'aparició d'aquestes obres, l'Ajuntament ha dotat els ciutadans de les eines indispensables per poder-se informar sense excusa sobre com era Girona, com és i com hauria de ser.

Narcís-Jordi Aragó